

TELEGRAFUL ROMAN.

Pag. | 466

(Телеграфът есе де дое орі не
септемврий: Меркереа ми Сымбета.
— Преспериациясе се аче дн
Сийа ла есепдиреа оісі; не ача-
ръ ла Ч. Р. поже, кз кані гата, прін
скрісіорі франкете, адресате кьтре
есепдиреа.)

N° 102.

ANUL I.

Сібіи 30. Дечембре 1853.

(Прегіаіа преспериациясеі неутрс
Сійа есе не ані 7. а. м. к.; сар
не о ачате де ані 3. а. м. кр.
— Пентр челеате прегіаіа
Транспіаіаі неутрс прогіаіаіа
д'а Монархія не ані 8. а. м. кр.
не о ачате де ані 4. а. м.
Інсерате се палтеа кз 4. кр.
міраіа кз слове міді.)

Депеше телеграфіче.

Константинополе 19 Дечем. Пъль дн зюа де астыі флоте комбіате нз аі пьтсіі Босфорскі. Дптр тоті домпече пачеа, скзмпетеа тоті креше, Амбасадореле брітанікскі сь фіе ерші дпкопчеаті легьтара дипломатікскі кз Персія. Каньдан Паша есте денскі, ші дн локзлз лзі Ріца Паша, Абді Паша с'аі дндепраті дела командз, Ахметз Паша с'а десігнаті де крмашлз лзі. Халіл Паша есте кіематі дн консіліаіа міністеріале. О корабі де ресвої расскі с'а дерьлзлаті дн Босфорі прін фьртзп. Флота енглезскі а кьплаті дпгьпіре (шрі маі проспете ереш сь шіе кь флотеле комбіате арз фі дптраі дн тареа пегрз, ші де ачееа кр-селе с'аі кркаті ашіа де таре.

Дпн кьпмалз ресвоїкі асіатікскі се ахе, кьм кь цпкьлз расскі есте де тоті кьрціді де тьрі, ші кь тьнееле расскі се а-проніе де Карскі. Вербареа волентаріорз дн Асія с'а опріі дн партеа тьрчскі.

Паріскі 30 Дечем. „Монітореле“ дпціігдз, кь дпн шрі-ле дн Константинополе, диванлз с'арз фі деклараті неутрс дпкеіе-реа де паче.

Константинополе 26 Дечем. Лініщеа с'аі рестасраті кз тотлз. Дімісіонеа лзі Ремід Паша нз с'а пріміті.

Челе де пре зьмт шрі дн Константинополе дн 26 Дечем. к. п. дпкз нз попесскі німікскі деспре дптрареа флотелорз дн тареа пегрз. Сепраскьрлз каре есте семнаті де канлз партіеі опсіціо-парі, ші Міністрлз де ресвої нз аі денскі портфой, амідереа ші Ремід Паша, а кьрші дімісіоне нз са пріміті де сьтанлз. Порта сь фіе семнаті дптре кондіціонеле че ле аносі неутрс дпкеіереа пьчш ші дпгьпіреа прівіліацілорз але тьтзорз корпорационелорз кр-ціне. Лініщеа нз с'а тьрєраті дела мішкьріле Сьотілорз. (дпсч ічі коле се івекскі семтеле іенічелорз).

Шрі дн Тохерапз злз кьмкз гьбернілз Персіанлз арз фі семнаті дпченстеле прегьтірі де ресвої де ліпскі неутрс тоті евеніментеле ші кь Д. Канікоф с'арз ала не дршмз дптр'о місіоне дипломатікскі кьтре Тохерапз.

Пьсецікнеа гречілорз ачз кь дптрєареа орієнтале.
(дпкеіере).

Дпн време че маса попорлз греческз ші ашента мапзтіреа сьа дела Рсція, класеле челе маі дпалте дпкз де не ла сьжрші-тлз вькзлз грекзлз дпчензрз а ші дпдрента лзареа амінте аспра Есронеі ашсене, ші а пьме аспра Італіеі, Франціеі ші Церма-ніеі ші дп чівіліаціонеа че домніа аколо а ші кьта мизлоче спі-рігзалі де скьпаре де сьвт жьгзлз тьрчскі. Фаміліеле, каре се дпавжисерз прін комерчі ші тьрмітеаі акзм не фії сєі не ла з-діверсітіеле італіане, не ла Паріскі ші маі тьрзі ші прін Церма-ніа, апоі ценерационеа ачєста тіперз дпн че се редпторчє а кьз лзція дп патрі кьлгьра чє ші а кьжигат'о дп афарз. Дпмідареа че о сьжєріа дптрєа попарационе греческз дела тьрчі а апровіаті фьрте таре не статрі злзлз де алгзлз, апоі прін дппрецізареа а-чєста с'а даті кьпш зпорз вьрєаі маі кз спірітз а депрнде о лз-краре недрднаті аспра патриділорз сєі. Ньдежділе гречілорз крескьрз, вьжмдз кь дпшєрціа тьрческз слъбєше дпн зі дн зі тоті маі таре, кь дпн фькаре ресвої чєлз авє кз Рсція тоті маі перде кьте злз петекз де пьлпнті, кь паші тьрчєші се рескьлз злзлз дпн алгзлз, ші кз Есрона чєа крєціпз ші чівілісаті не зі че терде ші дпдрєнтз тоті маі пьлз лзареа амінте аспра ма-

тріеі чєлєі вєкіе а кьлгьрєі еленіче. Рескьла гречілорз че се дпче-пз ла ачлз 1821 аспра дпшпльторілорз сєі каре а провеніт дпн ісворлз чєлз маі адевераті ші маі штернікскі, дпн конвіңдєре рє-ліжіось, дпн сімьз націонале де сіне ші дпн пьсінца дпн о кьлгь-рз маі дпалтз, ле дескєеа калєа, дпн о бьтлз пьртаті кз рарз-статорнічз, ла формареа злз статі греческз неатернаті.

Дпсч рєгьтлз де астыі алз Гречіеі а фості дп пьрєреа па-триділорз гречєші пьмаі дпгьтіа тьрєнтз неутрс кьжгьтареа злз ськош маі дпалтз, че цпнтєз ла скьпареа дптрєеі націоналітді гречєші де сьвт домніа тьрческз. Прін потєре фісікз ачєста нз ера кз потпңз а о кьжгьта. Фії лзі Останлз, де ші ла нштерз маі пь-ціні де кьтз стьрпєноціі елінілорз, не лжпгз ачєлз фодосз, кь се ачлз дп стьлжпїреа гьбернілз ші а тьтзорз мизлочелорз де лові-ре ші апгьраре, с'аі ашєзаті дп зпєле провинціє ші ашєше дп чєа маі дпсємпьторі дпнтрє тоті дн Рьмєліа, знде се ачлз Констан-тінополеа, дптр'нз нштерз атгьт де прєкзмьніторі, дпкьлз о рескьларє а гречілорз дп контра ачєлорз дп ачєстз чєнтрз алз дп-пєрцідіеі есте афарз де тоті потпңа. Скьларєа Гречіеі сє аскріє маі кз сьмт пьмаі ла ачєеа дппрецізареа, кь аколо тьрчі ерєлз пь-маі прєстьраці ічі колеа кьте злзлз, дпн време че елєментлз греческз ера ашіа злжмдз компактз маі пєсте тоті кьпрісєлз еі.

Де ші партеа попорлз греческз, кар'шлз кьжгьтєсє лібератеа, прін пьлє сілңдє ші девастєрі че авз а сьжєрі дп ресвоїлз чєлз дпделзлгьтз, кар'лз пьртз кз Тьрчіа, с'а фості сторз кз тотлз ші не лжпгз ачєеа злз тімшз дпделзлгьтз а фості дьрєлєтз прін чєртєлє де партіе, кз тоті ачєсте дп ачєстз попорз нз с'а стлєскі ашєптарєа неутрс ошчєска емпаніаціоне а дптрєеі паціні, ші рестасрареа злєі дппєрцїі гречєші. Прін інфлїңдєа зпєрєсітєтєі чє с'а дптємєіаті дн Атенє, прін літератєрз, ші скріпте періоді-чє сє лжп дптре тоці грєчіі пьдєждєа, карє ла еі п'а адропітє пі-чє одаті, кьм кь прєкзм а рємачс Константинополеа чєнтрлз дп прівіңца рєлігієшєі лорз, ашіа де аколо ва зьма одаті ші рємачє-рєа політїкз а пацієшєі лорз. Еі шш дптємєіарз пьдєждєа лорз не дпчєтз кьжмдєа дпшпьрцїі ошпанз, де карє Грєчіа с'а рьцлз кз тотлз, сар' Молдавїа, Рьмьніа, Сєрбіа ші Егїпгьлз рємачєрз дптр'о рєфєрїңдз маі слъбьлгьтз дп прівіңца атьрпгьрєі, не злз ресвої дптре Рсція ші пьртз, карє акзм еаті кь а прьзпгьт, ші не конвіңдєреа че о прєсєпнєш дп потєріле чєлє маі дпн Есронз, кьм кь статлз тьрческз, фїїндз вьтрлзлз ші нштрєдз, маі кьрлндз аш маі тьрзілз ва тьрєві сь сєсплїєскі прін о крєацієне поцітїкз маі тіпєрз ші маі штернікскі. Сурє ськоплз ачєста крєдєаі грєчіі, кь се ачлз елєментєлє пьмаі дп пацієналїтєа греческз.

Спрїжьна че о ачлз астыі порта ла Енглїтєра ші Франція, ші дпчєпьтлз ресвоїлз, карє неутрс армєлє рєсєці нз а фості фє-воріторі, п'аі прьдсч нічї о сьїмьєрє дп пьдєждїлє патриділорз гречєші. Еі нічї кь крєдз, кьм кь сімпатїєлє, че ле араті кьтре Тьрчіа акзм кабїнетєлє чєлорз дєсє потєрі ашсєнє, ворз цїнє дп-дєлзлгьтз, пічє кь Тьрчіа ва фі дп старє а сє ошзпє дпдаті чє лзп-та ва лєа о фьртз маі тьрєцз, кь атлз маі пьцїнз сє дппакз еі кз пьрєрєа, кьм кь дпшєрцїа тьрческз с'ар потєа рєдєпєрєа дп-тр'адєвєрз. Грєчіі сє цїнз таре де конвіңдєреа, кьм кь чівіліса-ціонеа есропєнт, не лжпгз тоті дпчєкьрілє ачкьтє де Ахьлз-Мєрїдз ші де татлз сєлз, Махмьдз, нз сє пьтє дппька кз лєчєрє тьрческз, ші кь прїчїнєлє дпн лъсптєрз але кьдєрєі Тьрчїкї рємьлз тоті ачєлє, карє аш фості маі паштє. Прєгьтірілє чєлє маі дє ресвої карє сє ачлз дпн партеа порцїі, — дпн пьрєрєа грєчілорз

[illegible]

Фъръ а воіъ не слобозимъ дптр'о черчетаре май д'арпоне а ачестеі пърері деспре недестоінчія віеді дптерьїеді тьречеді ші деспре прозавіа еманчіпацізе а дптрееі націоналітїд гречеді, проблема пѳстръ есте а дпфьїїша темейсіре къ каре дшї азъръ гречїї пѳдеждїле дорѳ. Чедъ дїн теїс есте, къ еї сѳнтъ конвіншї деспре пѳперосїтатеа вігеі дорѳ дп кѳпрїсїлѳ дптерьїеді тьречеді, шї къ віда ачестѳ дп тїмспїре май нѳзъ а датѳ ѳесїспїре довезі де потере шї каначїтаре.

[illegible]

Іршн зрмарѣ дмштргііреа дмпергійіеі тзрчеді арѣ фі знѣ че
грешітѣ, ші о комбінатііне політїкѣ плїтѣ де прїінешдіе пентрѣ е-
ксїлібрлѣ ехронѣнѣ.

Монархія Австріакъ.
Трансильванія.

Сібірі 30 Деч. 1853. Сянтэ зьнеда момеце дн віеаца омен-скэ, карэ вярндэ пэврндэ Те сіасекс а'ці граде сокогела кэ гре-кэтэлэ, ші а пріві кэ окіэ калектэторіі дн віторіі. Днэ асемеце момэнтэ есте ші днскіеце аналэ вейш ші днчепера чейлі пш. Деці ніче пш нэ потемі днкеіэ нмверэлэ чейлі де не вртл алэ фойі пшстрэ дін аналэ ачеста, фэрэ де а не зіта дндэртлэ престе челе маі днсемпнато евінемінте але аналэ, а кэрорэ днсксіеце а фостэ матерія фойлорэ ачестора. Аналэ ачеста, дін каре стымэ гата а пыші афарт, а днчепштэ свят аспіціе дестэлэ де вэле, орпознтэлэ політїкэ алэ Еаропей а фостэ дестэлэ де кэратэ, кччі поріу чейі свє-дїрі, не карї і кшїзїаце дїференца тэрко-монтерепїнт, нз дн-сєлэлэ в'о неодїхнэ таре, ші кэрндэ прїп емерпїоса днтренїенїе а Гєбернїалїі пострэ азетріакіе се ші днмпршїертї. Че днєт не фэ-чєт маі днгрїжікїі, а фостэ мішкарена партїей рьстэрпторїт, каре кэрндэ дєпэ ачєеа днчєпэ а се манїфєста ічі коло. Кравалэлэ дін Міланэ 25 Іанварїі — 6 Фєврарїі — эндє нїдє фанатїчі се врткарэ кэ кзїтє асєпра солдаторлор неармаці а фостэ продсктэлэ ачєстєї партїе, каре нє се днфюрїзлэ де нїчї знш міжколэ, прїп каре ст' шї пштэ реалїса планєріле сєлє. Днєт ші днгрїжікєра ачєста н'а вртматэ де аколо, кэ дорэ арэ фї крєзэтэ чїпєва, кшкш ачєеа пар-тїтэ арэ потэ рєсса, кччі фадэ кэ сімшлэлэ чєлэ їзїторїі де пачє шї де ordїne алэ пшпєрєлор шї кэ днкордато прїверїєрє шї тєрїа а Гєбернїєлор єра де прєвєзэтэ, кэ асємєнэ днчєрїєрї ворт рємьнєа фэрэ рєскзїтатэ. Днєт чєеа чє лє днсфєла грїєє єра неодїхна, чє се сємшїа прїп асємєнэ днтренїєндєрї дн дххєрілє оменїлорэ, шї де ачї вртмьтєа стєгнєацїєнє дн кшмєрчїі шї їндєвртї шї пшї-тїрєа кшхєрїлє пєвіпшїєтє, прєкєт се днтшїлэ тєтєвєна лє асє-мєнє мішхєрї дін лєштєрэ. О вртмєра а ачєсторт пшрїпї дєпшр-кєсє а фостэ днфюрїзторїя шї дн їсторїя патрієї пшстрє нє маі аз-їтєа фантэ дін 18/2 Фєврарїі, каре кэ їздєла фєдєрєлїі а зм-плєтэ їнїмілє тєтєрорэ пшпєрєлор дін ачєста патрієї кэ грўзшї кэ кшєтрємєрэ. Днєт тшт ачєста фантэ нєгрэ а дєсєдїтэ дн чєлэ маі кшєтєантє кїпш, кштэ де асємєнэ сєнтэ днїлєртєлє дн Аєєрїя рьдє

чине ле крединцеј ши алиреј кэтре тронѣ. Ши ашиа ачеста ~~ашиа~~ а
сервѣт спре ачеса, ка съ деа довадѣ, къ легѣтреле, каре легѣ
пре поноре ле астрѣче де леуѣтимѣл лорѣ Монархѣ, прип свѣне-
мѣтеле аилорѣ дѣн змѣт, дѣн локѣ де а слѣбѣ, маѣ таре ~~сѣл~~ дѣ-
тѣрѣл.

Чезеа че а дитянекатăри оризонтилі Еуропей фортэ тарэ, есте дитянекатăри ресо-гърческэ. Ла дитянекатăри кризіс се, тарэ, кь лэмеа нэ пне тарэ дитянекатăри те мисіонеа принципелемі Менгікоф, ші мэлді крехел, кь ачестэ дитянекатăри ла лэоа сэтхрішті кь о десавоаре а ачестэ дипломаті ші кь о ретераді дипломатік, дін партеа кабінетліл рсесек. Лэс дн лок де ачестэ крмарт піде евінеміате, каре доседіті, кь мисіонеа лі Менгікоф а фортэ пасаті пе пше плансі май асэндэ птрхузелторіе. Ретерадореа лі Менгікоф а трасді дэпэ сіне окупареа принципаторіе дэузіане, ші ачесте і а, крмарті пе пічіорі декларареа де ресевоі днтре Рсіа ші Тарія. Ачестэ ресевоі, каре ші пэл акім а констатэ атяте віктіме е кь атяте май аменінгторіі, кь кэтэ е ауроніе де а лэоа зні карактерэ генерале. Ноі каріі сэлтремі май ауроніе де лэа ші втротс пезуе торіі ші економіі пострі, і а сімгіміз май тарэ.

Сінгра тьгыґере, че о маі авеш, есте кь дѡртъ пшїреа
чеа еперїїѡтъ шї дїделѣптъ а челора лалте патрѡ потерї ав шї ала
внѣ тїзлокѣ, прїн каре знделе челе ешїте престе цертсрї сѣ ле
редскѣ дп ялвїзлѣ лорѣ.

Einemintele aceste n'au dănuiecatu' pe dănia noastră, stăpînire de e kontinua mi dă acestu' anu oiașu' s'au, adecu' reușerarea imperiului pe bazea vîntu'iu', mi amia amia speranță de a vedu' mi dă Ardeiașu' nostru preste pușu'iu' p'eu dă iurare organizarea de cîșitîv' de a cerei atîtu' polițicu' kîtu' mi jidektorêscu'.

[illegible][illegible]

Дн анжъ ачеста с'аъ днтродсѣ дн Бисерика пострѣ кълтѣрѣ
армониче днѣ артѣ, дн каре ведемѣ кзъ въкрѣтѣ, кзъ тѣнерѣмѣа сѣо-
дѣрѣ ачѣе пѣмѣ орѣмошѣ мѣ арѣ о окупѣнѣе носѣле, мѣ трѣзѣтѣ-
рѣ рѣсѣтѣ сѣзѣлѣмѣ. Тѣнорѣжѣа дѣчесѣпѣа а чѣнѣсѣтѣ анѣ онѣ пѣ-
нтѣнтѣ кзъ тѣнѣрѣмѣа мѣнѣелѣрѣ де каре Бисерѣлѣе пострѣ аъ мѣрѣ
мѣсѣ мѣ днѣнтѣнтѣе тѣтѣ рѣсѣтѣлѣе пѣшѣмѣе днѣнтѣе кзъ прѣдѣтѣ

Еѣ пѣ воіѣ кѣ ворѣле ачесте де ласѣ, — каре пѣ сѣпѣ але
теле, чі стрѣне—сѣ кѣпѣіѣ літературѣ кіріліче локѣ дптрѣ інімі-

Къдетъти къ пз ва фѣ фъръ интересъ иентрз четирой подри
азе длопръти челе че се крѣи дсуре тѣриа пѣ усещениа арм
дентрз врѣжътиши. Ксартѣрѣс де кѣтениа дѣ лѣ Омер Паша
се аѣл акѣа дѣтрѣ дѣ Рѣшѣкѣ анде с'а концентратѣ тогѣ ар
мата тѣрѣскѣ. Шѣре де аѣло сѣвѣ къ Омер Паша локѣнде дѣ кѣс
команданте.лѣ де фортрѣдѣ Цѣд Паша каре дѣнѣе несте о потере
де 3400 фѣчѣри; дѣ ксѣрѣнсѣл тѣспѣлорѣ фортрѣдеи де кѣтрѣ пар
теа дѣла амѣи се аѣл съѣт команда лѣи Maxmuds Паша зѣл дѣ
гѣрѣ дѣтрѣи дѣла дѣнѣнѣи къ корѣтѣи зѣ 5000 де фѣчѣри; кар
дѣс акѣа с'а дѣнѣнѣи къ 2000 де пѣдѣи. Немѣлѣнѣи зѣлѣ дѣ

Търс отаѣ съвет komanda лѣ Селим Паша 4000 арнаѣли. Кавалеріа съвет komanda лѣ Солиман Паша ара псеѣрѣднеа сеа пе лѣлѣт дрѣмѣлѣе че дѣче дела Търнѣвѣлѣа Хесарѣдѣлѣа. Дѣ четата де не зрѣмѣ стѣ резерва чептрѣлѣи аѣлѣ арматеѣданѣбѣне търчѣлѣи каре есте таре де 29000. Дулѣнѣта фортгрѣлѣи дѣ портѣлѣи Дулѣриѣ заче о флотѣлѣ де Дулѣро бѣне арматѣ.

Белідзаче тэрчаскы стъ дн неконтенитъ пероуѣдѣніе кз кап-
челарія де детаі дн Константінополе. Къріері смѣтъ ачестъ дрмѣ
дн патрз зіле. Ші кз чѣлаладі комѣдангі аі арматеі дауаніе
есте пероуѣдѣніеа перманенте. Чѣтарѣлѣ маі есѣ дѣсементѣ стъ
сѣт комѣнда лѣ Мѣстаѣ Паша елѣ а трасѣ дн зіледе трѣкѣе вѣдъ
парѣ еміненѣ де ҃рїерїлѣ. ла кѣре се аѣтъ ші дозе вѣтерїе кѣде
де 66000зі, ші трѣпеле лѣ сѣтѣ вїніфѣорѣ кѣрїстїе. Арїа чѣа
маі дн аѣарѣ стѣгѣ дн Бїдїнѣ Калаѣатѣ о комѣндѣ вѣдъ алѣ Селїм
Паша (кз комѣдангеле ҃ртїредеї дн Рѣшїїкѣ). Нѣсѣдѣніеа ачѣста
се дѣтѣрѣще фѣрѣ остѣпѣлѣ; легїтїсїнда кз інеѣла Дѣпѣрїї есте
сѣдїсїѣтѣ; ачѣеа дѣсѣ кз Бїдїнѣлѣ есте інѣрѣѣтѣ дн ірїчіна слѣї-
лѣрѣ. Селїм Паша комѣндѣ дн Бїдїнѣ, Калаѣатѣ, ші дѣпѣрїѣрїѣ
36000 де фѣїорї дѣтѣре кѣрїї се аѣлѣлѣ мѣдї асїадї. дн Лѣмѣ Рѣ-
хова ші Нїкопѣле стаѣ алѣ 18000 фѣїорї, дн кѣре зіметѣте сѣтѣлѣ
воѣмѣлѣ. Арїа дрѣнтѣ о комѣндѣ Халїл Паша, аколо стаѣ дела
Сїаїетрїа пѣлѣ ла Мѣчїнѣ 45000 фѣїорї. Кѣртїрїлѣ де кѣленїѣ есте
дн Рѣзова. Шандѣрїлѣ лѣ Траїанѣ дела Дѣпѣре пѣлѣ ла шарѣа нѣ-
грѣ ле аѣтѣ Ісѣаїл Паша.

[illegible]

Din kîmpiaz resboială dinpeleceam că trъnele tърчеші la Kалатаz аz аіпse de mіzобеле vіeіuі mі de lemne, mі kі cыпzъ реz дпъpъtаке. Komеdantele ресекъ se pare kі vре sе de олоескъ de асёта дппрецъpаре, kъmі tоtе trъnele pсеmі din Pомъmіа mіkъ аz pleкатъ dлапте спpe Kалатаz аnde se vorъ анеза dл vъz семічepъ. Trъnele асете sе се пълъ la 30000, mі nе cёте dлоdоіалъ kі vomъ vedё dл cкартъ tіmъz дпгъmплъpі mарі. Bелі-дъnele Gоршакоу преkmъ se аде dлъ la mъта kъpъpіалъ de kпe-тепъ la Поіана лъгъ Dеnъpe. Дела ловіаре лъгъ Cетате се с'а дпгъmплатъ дп 19 Dевem. mі la kape pшmі аz лзатъ парте nъmаі kі vъz баталіоn іпфантері mі kі 2 тъpіpe, се дпгъmплъ дп tоtе зі-деде ловірі mаі mіche de фopпостpі.

Франція.

[illegible]

„І ачеа, ка Віена съ нѣ сказанъ конгресънъ, че арс съ со-
дѣнъ, елѣ дѣсъ се дѣвоуе дѣ доке нѣкѣ дѣсепнате дѣ трѣмѣ-
тереа адекъ а нѣнѣ пленіотіне ла конгресъ, нѣ дѣ недешътререа
прінціпатеарѣ.

Anemia.

Coreșanșindutele persianș ale Timesului scrie: Dăți P-o să va sta pe pretenșionile seze, mi va kontinua oșitătidele ka la Sinoșe. atinșii poteriile marș vorș laa țară perșede de timș o ȝinerș e- perșit. karș dătr'o lămș mai ușușinș diplomatice arș dășmăia atăta, kățș, kă ele vorș deklara peshoiș. Dătre Anglia mi Franșia pșmai konșt nișe căe mi kățș kășerș de vșeo neșdăneșdeșe. Deklararvorș dășt, dă kășe de dășt așere deșe poteri cășare Pa- cieiș peshoiș, seș așeștș nășt eșentiale se va face dăn partea ț- țorșorș poteriilor marș, deșur- așeștș nă eșe nișinș kășorșitș! — Timesulș mai pșvăliș mi o denemeș telegraficș dăn Harșeș, dă na- rea se zăv kă Anglia mi Franșia aș auia nișușinș cșerșanș deșurș o deșlarșe dășpășitșitșorș a dăștreșreș țorșeș. dăștș nă pșmai kă șășș pręștșiri, kă ș aște ne țarșia dă mareș nęșrș, kă dă prășvęșerș ș dăștreșindș o eșeșdășișeș dă mareș kășitș.

Poeta.

Шіріле дін С. Петербурґа єсть маї ишґіні диньчисіторіє. Са хотятрї о мінкарє де обше а мінїїє дї тоґа Пасїє, десуре кареа се єкрїє дї модєрїє ґрмьторіє. Са єлєктї єнї паиш хотятрїторіє дїн аґєса парте, де ла каре дї де обше се ашєнта паиш хотятрїторі. Акма ва єлїоше Англіа шї Франція, єлєктї Пасїєї нїї паєш нїї де єлїєна Анґлієї нїї де наїєлїєнїє де ґрікопорї аш Францїєї тькар де ларґ пїдіка днєснї Лопдїс Нелїєнї сєс Баїл де Скарєн, чї дї конґєнція днєшїє сєлє кєсє, пїшєнє нє аґєдє шїлї кєрє сєс пєстє Балканї сє пєстє кєрє маї дї єлїє тоґа дєлї ла Константінополє. Ної нє єрємї а нєра ґотїнга десуре пєстрєєа пєчїї, днєс ґрєдїнга пєстрї дї аґєста єстє мїкї. Днєнґатеа дї-перґатїї Пасїєї — десуре аґєста сїтємїє конїїнїї нї па прєскріє нїї акма дї а нєспрєзєчєлє орї, чєлорґ чє єлїєтї єнїчєрї днєлї уає, алє кондіїїнї днєс дїдєрїтїчїє єстє прє парє, шї прє де обше.

Дипператэз Рэсцёі а скрэсь кэтрэ Белідзчелэ арматэі кавкасцё прінціпалэ Воронцовэ змрётэ а скрэсёрэ. Прінціпэ Міхалэ Септёвч! Тэндэнцелэ вяржэцнэццё аде порцітэ отоманічэ аспраці днэстэзлэ чэ естэ днэкрэднгантэ Драле с'аа маніфестатэ днэц дн декрэснэ вёреі трекетэ ірпін контрапеді днэсплате де тэснэ ла граніца трапскакасікэші ші прін черкскі а днэспнэя рескёбэ днэтрэ попорелё мнэпене. Свэг асчелёш де днэспнэцкэре ераі ші Дтра днэторіш тотэ одатэ а лэа мескэре а скэтарэ вяржэцнэццё днп асарэ, ші а дсмері не вяржэцнэші днп лонтэс. Ачэста гре промвэшт аш днуделніноті кс кснчкесч перектэш. Днэц днэспнэяреа Драле вітекелэ тэснэ кавкасцічэ, нэ нмаіт кэ аш ннмчнці дндреспнедэлэ черкскі азе лэі Шамліш лэа ннла днелічці кш стрьвэцнэші аш ші ннла днелі а попорелотрі трапскаксіанці ене саш ретрасч а фаче негоціш комнэш кш тэрчіш. Ла граніца Асціё днэспнэцнелэ чэ аратэ ла есперннца Драле, еспнэ днкорпнате де снэш шірш де вікторіе стрьвэчнте. Шнла де рспнорелотрі ла Сатэзлэ Балкадарш дн 2 Ноємбре а фостр про дрмэзлэ кспрноріе, чэ с'а фькэшт арматэі тэрчнці дн 6 Ноємбре ла Ахцэрш, дн 14 нннате де Ахалцікш, ші дн 19 дн павэлш дрентэ лэі Арпатіаіаіаі. 37 де тэспрі, счёрспрі, арматэс, доск кастре, ші днэспнэчелэ провіснціш де прованціш. ші де мнзніснне де артілэрш, чэ с'а лэатэ де лэа вяржэцнэші, аратэ днелэзлэ вітэжіа тэспнелотрі, чэ естэ свэг порнэчнці Драле атэшт лэі корпнэлш сепаратэ кавкасціш, ші аш днсіснціе а 13-лэ де інантерш, кэтіш ші а козачівотрі ші мнліаіаі-рілорш. Ачэстэ атэшт де днэзкэртотріш днчнелэш лэі операціснелотріш мнлітарі де мнздретескш нелітэчівотрі есперннціе Драле, ші Снмзлэзі некнннцітш, кш каре Дтра днспелеленці тэспнелэ, чэці еспнэ днэкрэднганте. Те порш кэ ачэста окаснне, кэ с'а еспнэші тэспнелотрі еспнччэра меа рэкспонцішт ші днэкрэднганте кш еде дн операціснелелэ челэ ачэшт кэ ахторіэлш лэі Днспнезеш ворш вонкері кш глоріш позш бсціне, не Дтра ші армелэ рэсцёші. Еш днці ретэзлэ нентрэ тотэ дёсна некспнэшт де еіне вотріш (ші дн орціналэ а адакесч днсператэзлэ) „ші мнздретотріш“.

Ачэста скрісоре не дъ тотѣ де одатъ ми деслѣвирі деспре чело
че с'аѣ дегъплатѣ дн кѣмплаѣ ресвоіхлѣ дн Асіа.

 Къ нмѣрѣ.ѣ ачѣста дѣлѣмѣ прѣнѣмѣ-
раціѣна ан.ѣ.ѣ 1833 ми поѣтѣмѣ прѣ до-
рѣтѣрѣ де аѣва Тѣлѣграфѣ.ѣ ми не ан.ѣ.ѣ
вѣтѣрѣѣ сѣ грѣвѣскѣ къ трѣмѣтѣрѣа бан-
лѣрѣѣ де прѣнѣмѣраціѣна.

Կրթելի անվործ	Լա Վիենա թի 5.	Խառարիք Կալենդ. ոթ.
Արքիւթ	- - - - -	122 ¹ / ₂
Արքիւթի	- - - - -	17

TELEGRAFUL ROMAN.

Pag. | 470

Telegrafulu este de doe ori pe
septemăna: Mercuria și Sămbăta.
— Prenumeratiunea se face în
Sibiu la espeditura foiei; pe affară
la Ce. R. poște, cu bani gata, prin
scrisori francate, adreasate către
espeditură.

N^{ro} 102. ANULŪ I.

Sibiiū 30. Decemvre 1853.

Prețulu pnenumeratiunei pentru
Sibiu este pe anū 7. fl. m. c.; ear
pe o jumătate de anū 3. fl. 30. cr.
— Pentru celealte părți ale
Transilvani și pentru provinciile
din Monarhiă pe unū anū 8. fl. ear
pe o jumătate de anū 4. fl. —
Inseratele se plătescu cu 4. cr.
șirulu cu slove micl.

Depeșe telegrafice.

C o n s t a n t i n o p o l e 19 Decem. Până în zioa de astăzi flotele combinate nu au părăsit Bosforul. Întru tot domnește pacea, scumpetea tot crește, Ambasadorele britanică să fie érašî încopceat legătura diplomatică cu Persia. Capudan Pașa este depus, și în locul lui Rița Pașa, Abdi Pașa s'au îndepărtat dela comandă, Ahmetu Pașa s'a designat de urmașul lui. Halil Pașa este ciemat în consiliul ministeriale. O corabiă de resboi rusescă s'a derăpănat în Bosfor prin furtună. Flota englezescă a căpatat întărire (știri mai prospete vrêu să știe că flotele combinate ar fi intrat în marea négră, și de aceea cursele s'au urcat așa de tare.

Din câmpul resboiului asiatic se aude, cum că ținutul rusesc este de tot curățit de turci, și că trupele rusești se apropie de Carsu. Verbuarea voluntarilor în Asia s'a oprit din partea turcescă.

P a r i s ū 30 Decem. „Monitorele“ înștiințază, că după știrile din Constantinopole, divanul s'ar fi deciarat pentru înceierea de pace.

C o n s t a n t i n o p o l e 26 Decem. Liniștea s'au restaurat cu totul. Dimisiunea lui Reșid Pașa nu s'a primit.

Cele de pre urmă știri din Constantinopole din 26 Decem. c. n. încă nu pomesesc nimic despre intrarea flotelor în marea négră. Serascierul care este semnat de capul partitei opoziționari, și Ministrul de resboi nu au depus portfoii, așijderea și Reșid Pașa, a căru dimisiune nu sa primit de sultanul. Pórta să fie semnat între condițiunile ce le a pus pentru înceierea păcii și întărirea privilegiilor ale tuturor corporațiunilor creștine. Liniștea nu s'a turburat dela mișcările Softilor, (însă ici cole se ivesc semnele ienicerilor).

Știri din Teheran zicu cumcă guberniul Persian ar fi semnat începutele pregătiri de resboi de lipsă pentru tóte evenimentele și că D. Canicof s'ar afla pe drum într'o misiune diplomatică către Teheranu.

Pusețiunea grecilor față cu întrebarea orientale. (înceiere).

În vreme ce masa poporului grecesc aștepta mântuirea sea dela Rusia, clasele cele mai înalte încă de pe la sfârșitul vécului trecut începura a'și îndrepta luarea aminte asupra Europei apusene, și a nune asupra Italiei, Franței și Germaniei și în civilizațiunea ce domnia acolo a'și căuta mizlóce spiritual de scăpare de subt jugul turcesc. Familiele, care se înavușiseră prin comerț și trâmiteau acum pe fiii sei pe la universitățile italiene,

pe la Paris și mai târziu și prin Germania, apoi generațiunea acésta tineră după ce se reîntorcé a casă lăția în patriă cultura ce'și a câștigat'o în afară. Împilarea ce o suferia întreaga poporațiune grecescă dela turci a apropiat' forte tare pe staturi unul de altul, apoi prin împregiurarea acésta s'a dat' câmp' unor bărbați mai cu spirit' a deprinde o lucrare neîndatinată asupra patrioților seî. Nădejdiile grecilor cresc'ură, vezându că împerăția turcescă slăbește din zi în zi tot' mai tare, că după fiăcare resboi' ce'l'ăv' cu Rusia tot' mai perde câte un' petec' de pământ', că pașii turcești se resc'olă unul după altul, și că Europa cea creștină și civilisată pe zi ce merge 'și întréptă tot' mai mult' luarea aminte asupra patriei celei vecie a culturei elenice. Resc'olă grecilor ce se începu la anul 1821 asupra împilătorilor seî care a provenit' din isvorul cel' mai adevărat' și mai puternic', din convingere religioasă, din simț' național de sine și din năsuința după o cultură mai înaltă, le descise calea, după o bătălie purtată cu rară statorniciă, la formarea un' stat' grecesc' neaternat'.

Însă regatul' de astăzi al' Greciei a fost' în părerea patrioților grecești număi întâia treaptă pentru câștigarea un' scop' mai înalt', ce țintéază la scăparea întregei naționalități grecești de sub domnia turcescă. Prin putere fizică acésta nu era cu potința a o câștiga. Fiii lui Osman, de și la număr' mai puțin' de cât' strănepoții elinilor, pe lângă acel' folos', că se află în stăpânirea guberniului și a tuturor mizlôcelor' de lovire și apărare, s'au așezat' în unele provincie și anume în cea mai însemnătoare dintre tôte în Rumelia, unde se află Constantinopolea, într'un' număr' atât de precumpătoriu, încât' o resc'ulare a grecilor în contra acelora în acest' centru al' împerăției este afară de t'otă potința. Scăparea Greciei se ascrie mai cu sémă număi la aceea împregiurare, că acolo turcii erau număi presărați ici coala câte unul, în vreme ce elementul' grecesc' era așa zicându compact' mai peste tot' cuprinsul' ei.

De și partea poporului grecesc', care'și câștigase libertatea, prin multe silințe și devastări ce avu a suferi în resboiul cel' îndelungat', care'l'ă purtă cu Turcia, s'a fost' stors' cu totul' și pe lângă aceea un' timp' îndelungat' a fost' dărvăit' prin certele de partide, cu t'otă aceste în acest' popor' nu s'a stâns' așteptarea pentru obștesca emancipațiune a întregei națiuni, și restaurarea unei împerății grecești. Prin influința universității ce s'a întemeiat' în Atena, prin literatură, și scripte periodice se lăți între toți grecii nădejdea, care la ei n'a adormit' nice odată, cum că precum a remas' Constantinopolea centrul' în privința religiunii lor, așa de acolo va urma odată și renașterea politică a națiunii lor. Ei își întemeiară nădejdea lor pe încet' căzânda împărăția osmană, de care Grecia s'a rupt' cu totul', ear' Moldavia, România, Serbia și Egiptul' remaseră într'o referință mai slăbănogă în privința atărnărei, pe un' resboi' între Rusia și p'ortă, care acum eată că a prorupt', și pe convingerea ce o presupunéu în puterile cele mari din Europa, cum că statul' turcesc', fiind' bătrân' și putreg', mai curându au mai târziu va trebui să se suplinéscă prin o creațiune politică mai tineră și mai puternică. Spre scopul' acesta credeau grecii, că se află elementele număi în naționalitatea grecescă.

Sprijóna ce o află astăzi p'orta la Englitera și Franția, și începutul' resboiului, care pentru armele rusești nu a fost' favoritoriu, n'au produs' nici o scimbare în nădejdiile patrioților grecești. Ei nici că cred', cum că simpatiele, ce le arată către Turcia acum cabinetele celor două puteri apusene, vor' ține îndelung', nice că Turcia va fi în stare a se opune îndată ce lupta va lua o formă mai măreță, cu atât mai puțin' se împacă ei cu părerea, cum că împerăția turcescă s'ar putea regenera într'adever'. Grecii se țin' tare de

convingerea, cum că civilizațiunea europénă, pe lângă tóte încercările făcute de Abdul-Megidū și de tatălū seū, Mahmudū, nu se póte împăca cu legea turcescă, și că principele din lăuntru ale căderei Turciei rămânū totū acele, care aū fostū mai nainte. Pregătirile cele mari de resboiū care se facū din partea porții, — după părerea grecilorū sântū încordarea cea din urmă a poderii ce o a desvoltatū cândva seminția turcescă, care în scurtū timpū se va înfrânge; ear' împărtășirea ce o ie Englitera și Franția pentru Turcia va peri de securūm făcândū locū altorū combinațiuni, îndată ce Rusia va fi demonstratū Europei, că ea nu voiește a se mări pe spesele sultanului.

Fără a voi să ne slobozimū într'o cercetare mai d'aprópe a acestei păreri despre nedestoinicia vieții împerătești turcești și despre probabila emancipațiune a întregii naționalități grecești, problema noastră este a înfățișa temeiurile cu care își apără grecii nădejile lorū. Celū din teiū este, că ei sântū convinși despre numerositatea vieței lorū în cuprinsulū împerăției turcești, și că viața acésta în timpurile mai nouă a datū felurite dovezi de putere și capacitate.

Căderea împerăției turcești mai curândū aū mai târziū, fiă acésta prin o cucerire din afară, aū prin decompunerea din lăuntru arū aduce cu sine, după părerea grecilorū, înființarea unuī statū grecescū neatărnatū, fiindcă altfeliū nu potū prevedé cum să se pótă restaura turburatulū eculibrū alū Europei. O împărțire a Turciei europene între puterile cele mari n'arū fi cu svatū, fiindcă puterea, căreia arū obvini Constantinopolea, tocma prin aceea împregiurare arū căștiga o preponderență peste celelalte puteri. La o astfelū de situațiune é probabile, că Rusia pentru apropierea și pentu vecile sele legături, ce le are cu grecii, arū deveni în stăpânirea căpitalei osmanilorū. Apoi ajungândū o putere înțeleptă și tare în o astfelū de proprietate, ea negreșitū că ș'arū bârâ nasulū în Grecia, în țermii Asiei mice și în insulele Arhi-pelagului. Coprinderea Egiptului din partea Engliterei, și a Siriei din partea Franției, arū fi nimicū pe lângă stăpânirea Constantinopolei din partea Rusiei.

Prin urmare împărțirea împerăției turcești arū fi unū ce greșitū, și o combinațiune politică plină de primejdie pentru eculibrulū europénū.

Monarhia Austriacă. Transilvania.

Sibiiū 30 Dece. 1853. Sântū unele momente în vieța omenéscă, care vrândū nevrândū Te silescū a'ți trage socotéla cu trecutulū, și a privi cu ociū calculătoriū în viitoriū. Unū asemenea momentū este și înceierea anuluī veciū și începerea celuī nou. Decī nice noi nu putemū înceié numerulū celū de pe urmă alū fôei noastre din anulū acesta, fără de a ne uita îndărăptū preste cele mai însemnate evineminte ale anuluī, a cărorū discuțiune a fostū materia foilorū acestora. Anulū acesta, din care stămū gata a păși afară, a începutū sub auspțiile destulū de bune, orizontulū politicū alū Europei a fostū destulū de curatū, căci porii cei subțiri, pe cariī 'i cășiunase diferența turco-montenegrină, nu însuflău vr'o neodihnă mare, și curândū prin energioasa întervenire a Guberniuluī nostru austriacū se și împrăștiară. Ce însă ne făcēju mai îngrijiți, a fostū mișcarea patriei răsturnătóriă, care curândū după aceea începū a se manifesta ici colo. Cravalulū din Milanū 25 Ianuariū — 6 Fevruariū —

unde niște fanatici se aruncară cu cuțite asupra soldațilorū nearmați a fostū productulū acestei partite, care nu se înfioréză de nici unū mijlocū, prin care să 'și pótă realisa planurile

sele. Însă și îngrijirea acésta n'a urmat de acolo, că dóră ar fi crezut cineva, cumcă aceea partită ar fi puté reusa, căci față cu simțul cel iubitóriu de pace și de ordine alú popórelor și cu încordata privegiere și tăriă a Gubernielor era de prevezut, că asemenea încercări vorú remănea fără rezultat. Însă ceea ce le însufla grige era neodihna, ce se semăna prin asemenea întreprinderi în duhurile ómenilor, și de aci urmānda stagnațiune în comerciú și industriă și pătímirea multorú nevinovați, precum se întâmplă totdeuna la asemenea mișcări din lăuntru. O urmare a acestorú porniri nenorocóse a fostú înfiorátoria și în istoria patriei nóstre ne mai auzita faptă din ¹⁸/6 Fevruariú, care cu iuțéla fulgerului a umplutú inimile tuturorú popórelorú din acésta patriă cu gróză și cu cutremurú. Însă totú acésta faptă négră a doveditú în celú mai clateante cipú, câtú de afundú sântú împlāntate în Austria rădecinele credinței și alipirei către tronú. Și așia acésta faptă a servitú spre aceea, ca să dee dovadă, că legătúrele, care légă pre popórele austriace de legitimulú lorú Monarhú, prin evinemintele anilorú din urmă, în locú de a slăbi, mai tare s'au întăritú.

Ceea ce a întunecatú orizontulú Europei fórté tare, este diferența ruso-turcécă. La începutulú crisei se páré, că lumea nu pune mare însemnătate pe misiunea principelú Mencicof, și mulți credéu, că acésta diferență va lua sfârșitú cu o desavuare a acestú diplomatú și cu o reteradă diplomatică din partea cabinetului rusescú. Însă în locú de acésta urmară niște evineminte, care dovediră, că misiunea lui Mencicof a fostú basată pe niște planuri mai afundú pătrunzetórie. Retragerea lui Mencicof a trasú după sine ocuparea principatelorú danubiane, și acestei 'i a urmatú pe piciorú deciararea de resboiú între Rusia și Turcia. Acestú resboiú, care și până acum a constatú atâtea victime e cu atâtú mai amenințatoriú, cu câtú e aprópe de a lua unú caracterú generale. Noi carii sântemú mai aprópe de elú mai vartosú neguțetóriei și economii nostri, 'lú simțimú mai tare.

Singura mângăiere, ce o mai avemú, este că dóră pășirea cea energióasă și înțeléptă a celora lalte patru poterí va și afla unú mizlocú, prin care undele cele eșite preste țermuri să le reducă în albiulú lorú.

Evinemintele aceste n'au împiedecatú pe înalta nóstră stăpānire de e continua și în acestú anú opulú seú, adecă regenerarea imperiului pe basa unității, și așia avemú speranță de a vedé și în Ardélulú nostru preste puținú pusă în lucrare organizarea de finitivă a țerei atâtú politică câtú și judecătorécă.

Acum să lăsămú cercurile aceste mai estinse, și să ne pogorāmú la noi înșine, să ne tragemú și noi românii puținelú socotéla pentru anulú trecutú. Aci putemú zice, fără de a ne poté cineva imputa o prețuire pré mare de noi înșine, că n'am statú cu mânele în sinú, că ne amú folositú de timpú. În decurgerea acestú apú, și adecă la rugarea deputațiunei gr. resăritene, care a felicitatú pe Monarhú pentru scăparea din primejdia vienei, s'a încuviințatú și s'a înființatú fundațiunea Franțiscú-Iosifiană, care precum vedemú din publicările eșite din zi în zi se mărește totú mai tare și măne poimāne va întinde mână de ajutoriú studențilorú săraci. — În decurgerea acestú anú gimnasiulú micú dela Brașiovú dobāndi înalta aprobațiune ministeriale și se descisă cu cuvenite cerimonie de însuși Escelenția Sea Pārintele episcopú Barone de Șaguna, din care se vede ce însemnătate póte avea acestú gimnasiú pentru noi, cu atâtú mai multú cu câtú aceste ceremonie căpătară și complăcere înaltului ce. r. ministeriú de cultú și învățemāntú.

Zidirea cea imposantă menită pentru acésta scólă prin stāruința bunilorú sei patroni a venitú sub coperișú. — Pentru Abrudú a resolatú Maiestatea Sea o scólă normale cu doue clase realí de confesiunea gr. resăriténă, care resoluțiune părintécă publicānd-o

Esceleția Sea D. Episcopu Barone de Șaguna fiiloru seî sufletești de acolo în persónă și provocânduî, ca și dănșii să contribue după poterî laacésta întreprindere, cuvintele Esceleției Sele aũ căzutũ pe celũ mai roditoriũ pământũ, căci numai decătũ s'a deșcisũ o colectă, care îndată la începutũ arătă unũ rezultatũ frumosũ și totdeodată comuna orășenescă votă niște rezoluțiuni, prin care se asigurară încăperile trebuincioase pe séma numitei scóle. — Totũ în acestũ anũ s'a deșcisũ în Sibiiũ prin neobosita stăruință a lăudatului Arhipăstoriũ în casele de curândũ cumpărate seminariulũ pentru 40 de tineri și cursulũ pedagogico-teologicũ de doi ani cu patru profesori. Prin care s'a făcutũ îngrigire pentru o creștere mai bună atâtũ a învățetorilor sătești cătũ și a candidaților de preoție.

În anulũ acesta s'aũ introdusũ în Biserica nóstră cântările armonice după artă, în care vedemũ cu bucuriă, că tinerimea scolariă face pași frumoși și are o ocupațiune nobile, și trăzitoriă de gustũ sublim. Tipografia diecesană a începutũ unũ opũ giganticũ cu tinărirea mineelorũ de care Bisericele nóstre aũ mare lipsă și învingândũ tóte greutățile pășește înainte cu produse atâtũ de frumoase cătũ și solide. — „Telegrafulũ Romanũ“ a vezutũ în anulũ acesta lumina în acésta tipografiă, și spriginitũ de cei ce cunoscũ solida lui tendință își continuă viața mai de parte. În reședița episcopescă și la casa în care este așezată tipografia saũ făcutũ multe îmbunătățiri. — Décă privimũ mai departe, cum în deobște răvna poporului pentru scólă din zi în zi crește totũ mai multũ, cum comunele nóstre îmbrățișindũ sfaturile mai marilorũ seî aũ începutũ a clădi zidiri de scólă și a face lefi bunișóre pentru învățetori, nu putemũ a nu simți o bucuriă din lăuntru și a privi cu speranță în viitoriũ nostru.

Să călcămũ dară pe pragulũ anului celui noũ cu propusũ firmũ de a lucra și în acestũ anũ, cu același zelũ și neobosire pe câmpulũ binelui și a'lũ fericirei poporului nostru.

Din B ă n a t 22 Decemvre. În Nr. 93 alũ Gazetei Transilvaniei din semestrulũ ce acum se sfârșește se află unũ articolũ publicatũ de unũ călătoriũ órecare cu datũ din Lugoșiũ 19 Noemvre a. c. unde acesta zice, că îmblândũ dânsulũ prin târgulũ Lugoșiului cu dorința, — cum se exprimă Dluĩ, — de a da preste vreunũ monumentũ, ce arũ caracteriza însemnătatea locuitorilorũ, a datũ preste crucea, ce e redicată în mijloculũ piaței, și apropiânduse de ea îlũ frapă fórté inspirațiunea aceleia cu litere romane. — „Se póte“ zice călătoriulũ“ ca romanii pe aici se fiă devenitũ la cunoștința adevărului neștirbatũ, care tóte națiunile, ce merită vreo considerațiune laũ observatũ cu tótă sănțenia ș. a. „Se póte“ zice mai de parte „ca Logoșianii să reése cu păstrarea Literelorũ romane față cu asprele mandate serbești, ce anatemisará séũ opriră literele și literatura nóstră, pentru ca să le mai păstrămũ pre bucele lorũ, și să nu mai încetămũ a le fi hamalii lorũ ș. a. ș. a.“

Cum că obiecțiunile Dluĩ călătoriũ cântũ fără de temeiũ, se póte ver și cine convinge din următoriele. 1. e știutũ aceea, că sântũ națiuni în Europa — cunoscute și fără a le numi eũ, — care aũ naintatũ în cultură, și pentru acésta aũ agiunsũ a fi învrednicite de privirea celorlalte mai renumite, cu tóte că nu bagă în sémă „ad e v e r u l ă n e ș t i r b a t ă“ alũ Dluĩ călătoriũ, căci aũ literatura bisericescă deosebită de cea cetățenă. Apoi nu me îndoiescũ, că va ști D. călătoriũ ca românũ și aceea, cum că literatura Bisericei greco-resăritene în tótă románimea ce constă din mai multe minióne se păzește nestrămutată, și ca o sfințeniă.

Pricina acesteia Dle ! se desfășioră mai giosũ prin scuturarea înfruntărei a 2. cum că: „Mandatele serbești anatemisará literatura romană, pentru ca să mai păstreze romanii p r e b u c i l e s e r b e ș t i.“

Cela ce cugetă, cum că literatura Bisericeii noastre greco-resăritene, seî introducere slovelorî cirilice întrînsa e o născocitură a serbilorî, orî și a slovenilorî, acela fôrte se înșelă și descopere neștiința sa de istoria bisericească și de literatura cirilică. Arî fi prea mare aroganță dela serbi, cândî eî șiîarî însuși sieși constituțiunea Alfabetului azbucicescî. Nu eî, nici Sloveniî, cariî peatunci se numeau barbari, și avêî încă ca păgăni alî seî (firește atunci încă fôrte simplu) modî de scriere, ci greciî pre cândî erau dânsiî mai înțelepți și mai isteți, lucrândî întrî întôrcerea popôrălorî păgăne la creștinătate, aî înființatî acestî modî de scriere pentru tôte popôrăle păgăne. De atunci eî nu aî vrutî să împună popôrălorî alfabetul seî, fiindî acesta și până astă-zî cu scăderi, ci aî compusî cu ajutoriulî P. Cirilî pre celî acum numitî cirilicî, și dândî fieși căruia sunetî de graiî câte unî semnî seî literă, laî adaptatî astfeliî ca tôte limbile să se pôtă șerbi cu elî. Din acêsta pricină sloveniî după ce s'aî încreștinatî, modulî seî celî defectuosî de scriere laî scimbatî cu acelî alî lui Cirilî, Apostolulî lorî. Și acestî alfabetî după ce s'a făcutî mai bine cunoscutî și într'alte părți, aî fostî adoptatî și înbrățișatî de mai multe popôră în mai multe vécuri, și nainte și după desfacerea Bisericiilor (apusénă și resăriténă) ciar și în Ierarhia Papei dela Roma, — Iară pela începutulî vécului alî 19 a fostî lăudatî de franțosi, că e celî mai bunî și mai perfectî.

Eî nu voiî cu vorbele aceste de laudă, — care nu sântî ale mele, ci străine — să câștigî literaturêi cirilice locî întrî inimile românilorî acelora, unde ea nicî până acuma nu e înrădăcinată, fără numai zicî, că feliulî acesta de scriere dela P. Cirilî încôce e prototipulî și condițiunea ființei bisericeii noastre Ortodoxo-resăriténe, pentru că e caracterulî și forma acesteia, iară forma dat esse rei. Eată o pildă ce mai pôte face forma: Pune numai pre unî Preotî de ai nostri să facă Liturgia îmbrăcatî în vestminte civili verî și de cele cuviinciose numai Preoțilorî de altă credință și îndată veî vedé, ce acum nu vreî să vezi.

Apoi zicî și aceea, că a scimba acêstă formă cu alta și a introduce în biserică noutăți numai din caprițî separatisticî, este a semăna disarmonia și a turbura pacea din lăuntru a bisericeii, care nu numai, că nu o potî aplacida căpeteniile bisericești, pre care le învinovățește, D. Călătoriî, ci ele sântî încă datóre în puterea oblegațiunei sele, (care este legată și cu interesele statului) a opri astfeliî de lucruri și a comănda credințioșa alipire și păstrare a tradițiunelorî și obiceiurilorî bisericeii, pe care avândule ea din vécuri s'aî prefăcutî în lege.

Spre înfruntulî al 3. „cum că toți cariî desmântă pre români dela întrebuintărea literilorî latine sântî purî rusolatri, vânzători de interesele tronului ș. ce. a“ urméză de sine însuși respunsulî: cum că decă cei ce se ținî de literile cirilice, și mai voiescî pre acêsté de câtî pre cele latine, sântî rusolatri, numai din causă că și Rușiî aî literile lui Cirilî: așia totî din acelî cuvântî și argumentî alî călătoriului dela Lugoșiî arî urma, — ce noi nu vremî a zice, — cum că cei ce ținî și preferescî literile latine sântî toți M a ț ț i n o - l a t r i , pentru că aceste litere sântî și alui Mațîini.

Încâtî pentru aceea, că cei ce preferescî literele lui Cirilî sântî vânzători de interesele Guberniului, — acesta e o încriminațiune preacutezată, care arî merita a se căuta ceva mai de parte. Este de comunî știutî Domnulî mieî ! cum că și mai nainte, dar mai vârtosî în timpulî ce abé trecu ciriliștiî nu numai că nu aî fostî vânzători ai tronuluó, — cum născocoști și incriminezi Dta, — ci din contră eî aî fostî cei mai credincioși luptători

și apărători ai tronului asupra vrăjmașilor săi cum mai voiești Dta a vânzătorilor, cari au fost numai latiniști. —

Ajungă aceste, care nu cu alt scop, de cât cu dorința păcei celei din lăuntru a bisericei le dă în public.

Un Fii al biser, Ort. resăritene.

Pag. | 476

(Ne învoim cu părere D. Corespundinte, și ne pare bine, că bănașii știu deosebi ce este a biserice, și ce e a literaturii noastre. Nu a fost intențiunea călătoriului prin Lugoș în avuțirea literaturii noastre, ci alta, carea în decursul anului acestui se manifestă de atâtea ori sub masca naționalității).

Întâmplări de zi.

Se scrie din Monah, că Maiestatea Sea imperatului a petrecut sărbătorile nașterii Domnului în cerul familiei Decelui de Bavaria.

Maiestatea Sea imperatului s'a întors din Monah în 2 Ianuariu c. n. éráși la Viena.

După conspectul gazetelor, și al foilor periodice, care iese în anul 1854 în Austria sânt 72 gazete politice, și adecă 41 în limba germană, 9 în cea slavă, 16 în italiană 2 în limba ungurască, 2 în românească, 1 în limba armână, și 183 foi ne politice.

În austria se află acuma 2663 de institute postală și adecă 94 oficiolate 1390 oficiolate și stațiuni de poștă, 191 stațiuni de poștă singure, 811 expedițiuni de poștă. Mai sânt încă și 56 oficiolate telegrafice.

După Gazeta Timișorei au fost spânzurați în Vârșet în 8 Decem. Lazar Iacov și George Sucia pentru tâlhării.

Rescôla din Constantinople se adevărește, și ar fi putut fi foarte primejdiosă. Însemnătatea ei se vede și de acolo căci sultanul a slobozit procieștiune către popor, și ia făgăduit mai mult decât ce va poté ține.

Din câmpul războiului.

Cugetăm că nu va fi fără interes pentru cetitorii noștri ale împărtași cele ce se scriu despre țaria și puseștiunea armatelor războiului. Cuartirul de căpetenie al lui Omer Pașa se află acuma întreg în Rușciuc unde s'a concentrat totă armata turcă. Știri de acolo spun că Omer Pașa locuște în casa comandantului de fortăreță Said Pașa care dispune peste o putere de 3400 feciori; în cuprinsul tunurilor fortăreței de către partea dela amăzi se află sub comanda lui Mahmud Pașa un lagăr întărit dela începutul cu corturi și 5000 de feciori, care însă acuma s'a învâșit cu 2000 de redifi. Nemizlocit lângă lagăr stă sub comanda lui Selim Pașa 4000 arnauți. Cavaleria sub comanda lui Soliman Pașa are puseștiunea sea pe lângă drumul ce duce dela Rușciuc la Hesargard. În cetatea de pe urmă stă reserva centrului al armatei danubiane turcești care este tare de 29000. Înaintea fortăreței în portul Dunării zace o flotilă de Dunăre bine armată.

Beliducele turcesc stă în necutenită negoștiune cu cancelaria de detai în Constantinople. Curierii umblă acest drum în patru zile. Și cu cialalt comandanți ai armatei danubiane este negoștiunea permanentă. Cetarul mai sus însemnat stă sub comanda lui Mustafa Pașa el a tras în zilele trecute un parc eminent de artilerie, la care se află și două baterie câte de 66ponzi, și trupele lui sânt binișor constituite. Aripa cea mai din afară stă în Vidin Calafat o comandă un alt Selim Pașa (cu comandante fortăreței din Rușciuc): Puseștiunea acesta se întărește fără ostentă; legătuința cu insula

Dunării este susținută; aceea însă cu Vidinul este întreruptă din pricina sloilor. Selim Pașa comăndu în Vidin, Calafat, și împregiur 36000 de feciori între cari se află mulți asiați. În Lom, Rahova și Nicopole stau alte 18000 feciori, din care ziumetate sânt bolnavi. Aripa dréptă o comăndă Halil Pașa, acolo stau dela Silistria până la Măcin 45000 feciori. Cuartirul de căpeteniă este în Razova. Șanțurile lui Traian dela Dunăre până la marea négră le apără Ismail Pașa.

Tăria turcilor în departe întinsa liniă danubiană face dară 123000 faciori fără reserva ce este așezată lângă și în Șumla. Omer Pașa nu pôte descide o campaniă ofensivă de érnă, operațiunile lui sânt cu totul îndreptate numai la defensivă. Armata rusescă dela Dunăre este cu puțin mai slabă, principele Gorșacof însă este stăpănul situațiunei și contrațiunei, și se pôte mai repede mișca. Aripei drepte, ce stă subt Halil Pașa se înprotivește generalele Liders; el dispune peste 32000 feciori, și despre un material de resboi eminent. Cuartirul lui de căpeteniă este în Brăila. Centrul rusesc este tare de 45000 cu cuartirul de căpeteniă în București, stă subt nemizlocita comandă a principelui Gorșacof. Aripa stângă a armatei rusești cu divisiunile generalului Fișbah, și Danenberg o comăndă Generalele Locuțiinte Anrep, el este în cuartirul de căpeteniă Craiova.

Din câmpul resboiului înțelegem că trupele turcești la Calafat au lipsă de mizlócele vieții și de lemne, și că sânt reu înbrăcate. Comendantele rusescu se pare că vré să se folosescă de acesta împregiurare, căci toate trupele rusești din România mică au plecat înainte spre Calafat unde se vor așeza în un semicerc. Trupele aceste să sue până la 30000, și nu este îndoială că vom vedé în scurt timp întâmplări mari. Beliducele Gorșacof precum se aude își va muta cuartirul de căpeteniă la Poiana lângă Dunăre. Dela lovirea lângă Cetate ce s'a întâmplat în 19 Decem. și la care rușii au luat parte numai cu un batalion infanterie și cu 2 tunuri, se întâmplă în toate zilele loviri mai mice de forposturi.

Franția.

După știrile ce au sosit aicea din Constantinopole, consiliul cel mare, care era să se țină acolo în 20 Decem. s'a ținut în 18, în acest consiliu după desbateri infuriate s'a hotărât, ca să se primescă proiectele vieneze întratate, că adevărat să învoește a trimite un plenipotent la congresul ce are să se țină, și nu cere ca o condițiune fără carea nu, deșărtarea principatelor danubiane înainte, fiind că ea se razimă pe garanția poterilor, cum că acesta deșărtare va urma încă naintea arangementului. Tot de odată a cerut pórta, ca tractatele ce stau între ea, și Rusia fiind că prin resboiul de față s'au rupt, să se anuleze, și la negociațiunile, ce se vor încopcea mai departe, să nu se mai ieie în considerațiune, ci aceste nou negociațiuni să se facă pe o bază cu totul nouă. Ambasadorii, cari asupra punctului acestui nu au căpătat concesiuni dela Sultanul, au trimis răspunsul porții la stăpânirile sele. Fi va răspunsul acesta pace se resboi? Știm că în protocolul, care este promis în nota subscrisă în 5 Decem. de ambasadorii celor patru poteri mari și reprezentată Divanul éráș de reprezentanții poterilor mari, se zice apriat, cum că tractatele ce ecsistă între pórta și Rusia se remănă în vigórea sea, divanul dară refuză una din acele condițiuni care s'au așezat în Viena, divanul mai cere încă între altele și aceea, ca Viena să nu fie scaunul congresului, ce are să se țină, el însă se învoește în dou puncte însemnate în trimiterea adevărat a unui plenipotent la congres, și în nedeșărtarea principatelor.

Anglia.

Corespondintele persianu alu Timesulu scrie: Dăcă Rusia va sta pe pretensiunile sele, și va continua ostilitățile ca la Sinope, atunci puterile mari voru lua fără perdere de timp o ținere energetică, care într'o limbă mai puțin diplomatică aru însemna atăta, cătă, că ele voru deciaa resboi. Între Anglia și Franția numai constă nice cea mai mică urmă de vreo neînțelegere. Declaravoru însă în casu de lipsă aceste două puteri singure Rusiei resboi, seă acestu pașu eventuale se va face din partea tuturor puterilor mari, despre acăsta nu este nimic hotărăt. — Timesulu mai publică și o depeșă telegrafică din Parisu, în carea se zice că Anglia și Franția au așia puțină speranță despre o deslegare împăciuitoare a întrebărei turcești, încătă nu numai că facă pregătiri, ca să ajute pe Turcia în marea neagră, ci ca în primăveră să întreprindă o expedițiune în marea baltică.

Rusia.

Știrile din S. Petersburgu sună mai puțin împăciuitoare. S'a hotărăt o mișcare de obște a miliției în totă Rusia, despre carea se scrie în modul următoru. S'a făcut un pașu hotărăt din aceea parte, dela care în de obște se aștepta pași hotărători. Acuma va cunoște Anglia și Franția, cumcă Rusiei n'ui pasă nici de uniunea Angliei nici de pavilonulu de tricolori alu Franției măcar de lară ridica însuși Lordulu Nelsonu seă Baili de Sufren, ci în conștiința dreptei sele cause, pășește pe acele căli care seă peste Balcanu seă peste mare mai în urmă totu ducă la Constantinopole. Noi nu vremă a nega potința despre păstrarea păcii, însă credința noastră în acăsta este mică. Dreptatea imperatulu Rusiei — despre acăsta sântem convinși nu va prescrie nici acuma în a unsprezecele oră, celor ce umblă sinceru după pace, alte condițiuni însă îndărătnicia este pré mare și pré de obște.

Împeratulu Rusiei a scrisă către Beliducele armatei caucasice principele Voronțov următorea scrisore. Principe Mihaile Semenovici! Tendințele vrăjmășești ale porții otomanice asupra ținutulu ce este încredințat Dtales s'au manifestat încă în decursulu vérei trecute prin contrageri însemnate de trupe la granița transcausică și prin cercări a înpreștia rescôle între popóarele muntene. Subt astfeliu de împregiurare erau și Dta datoriu totu odată a lua mesure a scurta vrăjmașulu din afară, și a dumeri pe vrăjmașii din lontru. Acăsta gre problemă ai îndeplinit o cu succesu perfectu. După îndreptarea Dtales vitejele trupe caucasice, nu numai că au nimicit îndresnețele cercări ale lui Șamilu la linia lesică ci străbătându și în inima țerei a popórelor transcubanice ele saă retrasu a face negoțu comunu cu turcii. La granița Asiei dispusețiunile ce arată la esperința Dtales, sântă încoronate de unu șir de victorie strălucite. Plina de rumóre luptă la Satulu Baicadaru în 2 Noembre a fostu pro drumulu cutropirei, ce s'a făcutu armatei turcești în 6 Noembr. la Ațhur, în 14 nainte de Acalțicu, și în 19 în malulu dreptu alu Arpaciaiu. 37 de tunuri, stéguri, armature, două castre, și însemnate provisiuni de proviantu, și de munițiune de artilărie, ce s'a luat delă vrăjmașu, arată destulu vitejia trupelor, ce staă subt poruncile Dtales atât alu corpulu separatu causicu, și alu divisiunei a 13-lé de infantrie, cătă și a cozacilor și militarilor. Acestu atât de înbucurătoru începutu alu operațiunilor militari le mulțămesc nemizlocitu esperienței Dtales, și Simțulu neclintitu, cu care Dta însufleștești trupele, ceți sântă încredințate. Te rogă cu acăsta ocașiune, ca să spună trupelor sincera mea recunoștință și încredințarea că ele în operațiunile cele așteptă cu ajutorulu lui Dumnezeu voru acoperi cu gloriă nouă pe sine, pe Dta și armele rusești. Eă îți remănu

pentru totu' deuna nescimbatu' de bine voitoriũ (și în originale a adausũ imperatulũ) „și mulțămitoriũ.“

Acésta scrisóre ne dă totu' de odată și deslucirĩ despre cele ce s'aũ întâmplatũ în câmpulũ resboiului din Asia.

Cu numerulũ acesta înceiemũ prenumerațiunea anului 1853 și poftimũ pre doritoriĩ de a avea Telegrafulũ și pe anulũ viitoriũ sã grăbescã cu trimiterea banilorũ de prenumerațiune.

Pag. | 479

Cursulũ banilorũ la Viena în 5. Ianuarie Calend. noũ.

Aurulũ	–	–	–	–	–	–	122 ½
Argintulũ	–	–	–	–	–	–	17

Redactor respunzãtoriũ: **Dr. Vasici.**

Editura și tipariulũ Tipografieĩ diecesane.